

Erick og Ingrid Struckmanns Naturfredningsfond
Att. Skovfoged Niels Worm

Naturbeskyttelse (F2
postkasse)
J.nr. 2025 - 112336
Ref. jkw
Den 17. november 2025

**Dispensation til genskabelse af sten-strøninger på tidligere dyrkede
arealer indenfor strandbeskyttelseslinjen på Eskilsø - matr. 1a Eskilsø,
Frederikssund Kommune**

Ansøgning

I har ansøgt om dispensation efter naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til genskabelse af sten-strøninger på tidligere dyrkede arealer indenfor strandbeskyttelseslinjen på Eskilsø - matr. 1a Eskilsø, Frederikssund Kommune

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. I skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

Redegørelse for sagen

Erick og Ingrid Struckmanns Naturfredningsfond søger om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til at genskabe sten-strøninger på tidligere dyrkede marker på Eskilsø.

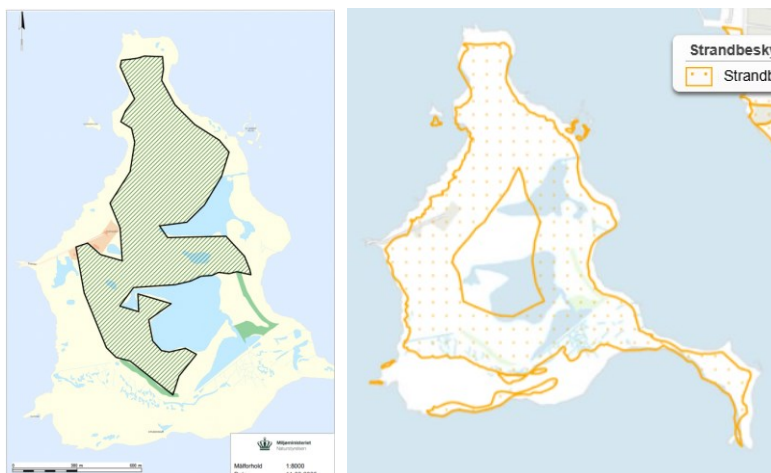
I ansøgningen anføres

Store sten og stenstrøninger har siden istiden hørt til i vore landskaber, men sten har altid været en eftertragtet ressource til bl.a. anlæg og byggeri og derudover har stenene ligget i vejen for en rationel dyrkning af landbrugsjord. Dette gælder også for Eskilsø, hvor mange sten er fjernet gennem årene. Derfor vil vi lægge store sten tilbage på de tidligere dyrkede marker og på den måde genskabe stenbestrøede overdrev og strandenge. Dette gøres for at fremme både de landskabelige og de naturmæssige værdier på øen. Sten skaber således variation i græsningslandskaber og omkring stenene opstår et særligt varmt og tørt mikroklima til gavn for bl.a. myrer og edderkopper og en særlig flora. På stenene kan der over tid etableres en rig lavflora.

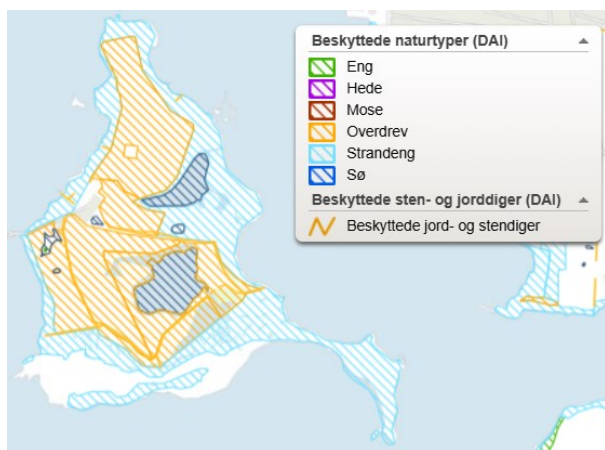
Tætheden af stenene forventes at blive 20-50 sten pr. hektar. Stenene vil være i forskellig størrelse, men mange vil have en diameter på 40-100 cm. Stenene graves delvist ned. Nedgravningsdybden vil variere, men mindst 1/3 af hver sten graves ned og ofte halvdelen eller 2/3. Nedgravningsdybden vil dog som udgangspunkt kun ske til en dybde svarende til den tidligere pløjedybde (12 - 14"). Der er ikke et fast princip for udlægning. Udlægningen vil ske tilfældigt/spredt med inspiration fra nærliggende naturarealer. Se vedhæftede fotos af stenbestrøede strandenge henholdsvis syd for Østskoven og på Bognæs.

Denne ansøgning er en del af et større naturprojekt på Eskilsø og skal således ses i sammenhæng med tidligere dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til delvis fjernelse af kystdiget i den sydlige del af Eskilsø og endvidere dispensation til naturforbedrende tiltag som oprensning af vandhuller mv..

Projektet gennemføres i et tæt samarbejde med Nationalpark Skjoldungernes Land og er støttet af Den Danske Naturfond.

Tidligere dyrkede områder Strandbeskyttede områder

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 8a, stk. 1, nr. 7, skal Kystdirektoratet vurdere, om byggeriet kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV.

Natura 2000

Det ansøgte ligger i Natura 2000-område nr. N136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 120 Roskilde Fjord og fuglebeskyttelsesområde nr. 105 Roskilde Fjord, Kattinge Vig og Kattinge Sø. Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt i negativ retning. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på, at ændringerne er afvejet for at forbedre naturforholdene i området.

Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare – ud over den påvirkning de naturforbedrende foranstaltninger har til formål at resultere i - og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten er et kendt levested for bilag IV-arten Stor Vandsalamander.

Kystdirektoratet vurderer, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Kystdirektoratet finder, at naturgenopretning er et anerkendelsesværdigt formål, der som udgangspunkt bør fremmes også inden for strandbeskyttelseslinjen.

Kystdirektoratet finder, at det ansøgte vil bidrage til at føre naturen tilbage til den tilstand som den må formodes at have haft, før arealerne blev ryddet for store sten som udgjorde en hindring for jordbruget eller som skulle indgå i bebyggelser.

Hertil kommer, at stenen vil bidrage til biodiversiteten og udgøre økologiske nicher for insekter, planter og laver i de områderne hvor de placeres.

Det er således Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte vil have en naturforbedrende effekt, samt at det endvidere vil indgå i en samlet plan for at genoprette naturen på Selsø.

Kystdirektoratet meddeler på denne baggrund dispensation til det ansøgte.

Med venlig hilsen

Jan Kofod Winther
Specialkonsulent
+45 91 35 74 34
jkw@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Frederikssund Kommune, epost@frederikssund.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Frederikssund, frederikssund@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Nordsjælland v/ Poul Erik Pedersen, nordsjaelland@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Frederikssund, frederikssund@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Sjællandskredsen, oestkredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Fredningsnævnet for Nordsjælland, nordsjaelland@fredningsnaevn.dk
- Nationalpark Skjoldungernes land, npskjold@danmarksnationalparker.dk

epost@frederikssund.dk; dn@dn.dk; frederikssund@dn.dk; fr@friluftsradet.dk;
nordsjaelland@friluftsradet.dk; natur@dof.dk; dof@dof.dk;
frederikssund@dof.dk; oestkredsen@botaniskforening.dk; miljo@kano-kajak.dk;
sager@jaegerne.dk; nordsjaelland@fredningsnaevn.dk;
npskjold@danmarksnationalparker.dk; nielswormtibirke@gmail.com;
thove@nst.dk;

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3 : Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

H120 Roskilde Fjord

Kode	Udpegningsgrundlag	Forventes udtaget
1014	Skælv vindelsnegl	
1016	Sumpvindelsnegl	
1095	Havlampret	
1166	Stor vandsalamander	
1903	Mygblomst	
1936	Stellas mosskorpion	
5380	Eremit*	
6216	Blank seglmos	X
1110	Sandbanke	
1140	Vadeflade	
1150	Lagune*	
1160	Bugt	
1210	Strandvold med enårige planter	
1220	Strandvold med flerårige planter	
1230	Kystklint/klippe	
1310	Enårig strandengsvegetation	
1330	Strandeng	
3130	Søbred med småurter	
3140	Kransnålalge-sø	
3150	Næringsrig sø	
3160	Brunvandet sø	
3260	Vandløb	
6120	Tørt kalksandsoverdrev*	
6210	Kalkoverdrev*	
6230	Surt overdrev*	
6410	Tidvis våd eng	
6430	Urtebræmme	
7140	Hængesæk	
7220	Kildevæld*	
7230	Rigkær	
9110	Bøg på mor	
9130	Bøg på muld	
9160	Ege-blandskov	
91D0	Skovbevokset tørvemose*	
91E0	Elle- og askeskov*	

F105 Roskilde Fjord, Kattinge Vig og Kattinge Sø

Arter	Yngle-/Trækfugl	Artikel 4	Kriterie	Forventes udtaget
Havørn	Y/T	stk. 2	F1, F2	
Dværgrterne	Y	stk. 1	F1	
Fjordterne	Y	stk. 1	F1	
Havterne	Y	stk. 1	F1	
Klyde	Y	stk. 1	F1	
Rødrygget tornskade	Y	stk. 1	F1	
Rørdrum	Y	stk. 1	F1	
Rørhøg	Y	stk. 1	F1	
Sorthovedet måge	Y	stk. 1	F1	
Blisshøne	T	stk. 2	F3	
Grågåse	T	stk. 2	F3	
Hvinand	T	stk. 2	F3	
Knarand	T	stk. 2	F3	
Knopsvane	T	stk. 2	F3	
Krikand	T	stk. 2	F3	
Lille skællesluger	T	stk. 1	F2	
Sangsvane	T	stk. 1	F2	
Skeand	T	stk. 2	F3	
Stor skællesluger	T	stk. 2	F3	
Troldand	T	stk. 2	F3	